



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Diff. 1. Tendenda sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

dandi positum; comparatè ad relationem, habeant se sicut absolutum, & relativum. Major etiam est falsa, quia potest aliquid diverso respectu esse absolutum, diverso relativum.

OBJICITUR V. Illud quod causatur Physicè, ab eo quod causat, debet distingui Physicè, & realiter; quod verò causatur Metaphysicè, debet distingui formaliter ex Natura rei; Sed relatio causatur à fundamento in circumstantia termini, & rationis fundandi posito, causatur inquam Metaphysicè, Ergo & distinguitur formaliter ex naturæ rei actu.

RESPONDETUR. Quòd cum causari Metaphysicè, sit causari ex modo nostro concipiendi, hoc ipso non erit necesse, ut causa talis, & causatum tale, distinguantur nemine cogitante.

DIFFICULTAS III.

Proponitur Quid sit Relatio?

PRÆMITTO I. *Præter sententias allatas, restat re duas alias I. quam innovavit Hurr. Arr. Ov. qui relationem dicunt esse, duo absoluta v. g. Paternitatem esse Patrem, & Filium. similitudinem item, esse duo alba. II. Suar. & aliorum, qui relationem per connotata explicant, hoc est per fundamentum in circumstantia termini positum, ita ut Paternitas sit ipsa Entitas Patris, in circumstantia Filii posita; & Filius in hac sententia, non est pars constitutiva relationis, quæ est Paternitas, sed solum quid extrinsecum, quantumvis ut additur in connotatis, intrinsecè requisitum. Hæ duæ sententiæ ut concordari possint.*

PRÆMITTO II. *Unam eandemq. rem dupliciter spectari posse, primò Physicè, & prout est à parte rei; II. Metaphysicè, & prout subest nostris conceptibus. ita v. g. Homo, si spectetur Physicè, non aliud est, nisi corpus ita dispositum, & anima rationalis, & illorum unio, si autem spectetur Metaphysicè, erit animal rationale.*

PRÆMITTO III. *Quòd videatur etiam Aristot. dupliciter spectasse Relationem. I. Physicè, ut loc. cit. §. Metaph. tex. 20, ubi dicit, Similia esse, quorum Qualitas est una. II. Eandem relationem spectasse videretur Metaphysicè: dum relativa definivit: Relativa sunt, quorum hoc ipsum esse, ad aliud se habere. ad quæ attendendo.*

Punctum Difficultatis I.

Tenenda Sententia.

DICENDUM EST. *Si relatio Physicè spectetur, nihil aliud est in re, quam ipsa duo absoluta, aut potius duo Extrema, ut ita explicetur relatio universaliter etiam per Ordinem ad divina, intercedit enim relatio inter personas divinas, quæ non sunt quid absolutum sed relativum. Usurpabimus tamen frequentius quòd Relatio Physicè spectata sit duo absoluta, quam duo extrema, quia prior illa Phrasis, in Scholis invaluit. Seu potius nihil aliud est, Relatio quam fundamentum, supple cum ratione fundandi acceptum, & terminus. Relatio autem Metaphysicè spectata, seu secundum quòd formari ejusdem conceptus debet, est ipsum fundamentum, connotans terminum: vel alia phrasi: Relatio Metaphysicè spectata, non est Compositum ex fundamento & Termino, tanquam partibus, sed terminum dicit, tanquam quid extrinsecum, intrinsecè requisitum.*

Prima Pars Conclusionis.

PROBATUR I. *Qualitas in hoc, & Qualitas in hoc, sunt duo absoluta; sed ex Arist. similitudo in re, est Qualitas in hoc, & Qualitas in hoc; similia enim sunt, Quorum Qualitas est eadem. Ergo similitudo in re, est duo absoluta.*

PROBATUR II. *Relatio nihil est reale supra fundamentum, & terminum, ut probatum supra, ergo Physicè spectata, nihil est in re nisi fundamentum & terminus. Consequenter probatur. Quòd nihil est reale præter fundamentum & terminum; illud nihil est in re, nisi fundamentum & terminus, sed relatio Physicè spectata nihil est reale præter fundamentum & terminum. Ergo.*

PROBATUR III. *Per oppositos relatio est fundamentum prout connotat terminum, seu fundamentum in recto, terminus in obliquo. Item est fundamentum in circumstantia termini. Infero. Ergo relatio Physicè spectata, non est aliud nisi duo absoluta, quia hoc prout connotat terminum, quid in re est, præter fundamentum & terminum? Rursus quid in re est hoc in recto, illud in obliquo, nisi ipsum fundamentum, & terminus? rectum enim & obliquum non dantur, nemine cogitante, sed illorum objecta; objecta autem illorum, quid aliud in re, nisi fundamentum & terminus, ipsum fundamentum & terminum non nisi objective spectando, fundamentum enim formale, & terminus formalis, sunt denominationes nostræ, in re autem sunt Entitas, quæ genuit v. g. & Entitas*

Entitas genita. Item fundamentum in circumstantia termini positum, quid aliud in re, & Physicè est præter fundamentum, & terminum hocq; quod est esse terminum & circumstantiam, quod aliud in re est, præter ipsum terminum, præcipuè cum terminus ille sit talis circumstantia, ut sine illo, nec concipi, nec definiri possit relatio.

Secunda Pars Conclusionis.

PROBATUR I. Omnibus illis rationibus quibus actum est pro Connotatis in Met. de Distinctionibus, & in particulari, quod relatio Transcendentalis, non componatur Termino, tanquam parte.

CONFIRMATUR. Ex dictis in Materia de Sacram. in communis, ubi de Constitutivo Intrinseco ut sic, ubi de Institutione, Intentione & in Materia de Pœnitē. An peccata sint pars? Ex quibus colligis terminum non esse partem Relationis.

PROBATUR II. Tum quia si fundamentum & Terminus essent formaliter relatio, essent formaliter id, cuius esse totum, est ad aliud se habere, sed fundamentum & termini, non est esse totum se ad aliud habere; Probatur Minor. Quia ille terminus, vel se habet ad aliud, vel non se habet ad aliud; si se habet ad aliud, Ergo non est terminus, quia terminus est, ad quod se habet aliquid: si non se habet, ergo non est pars ejus, quod se habet ad aliud, cum neget se habere ad aliud, adeoq; negat quod sit relatio, cum ejus esse totum, sit, ad aliud se habere. Tum quia non identificatur terminus ipse fundamento, etiam partialiter, utpote distinctus, realiter à fundamento. Ergo nec identificabitur, etiam partialiter relationi; non enim magis distant inter se, fundamentum & terminus, quam id, cuius esse est ad aliud se habere, & id cuius esse, non est ad aliud se habere, sed ad quod se habere, debet totum. Tum quia illud est intrinsecè relatio, quod facit concretum istud relatum, tanquam forma; sed concretum hoc quod est relatum, est solum fundamentum in circumstantia termini positum, Ergo relatio intrinsecè est solum fundamentum in circumstantia Termini. Tum quia urgeri potest argumentum superius præc. diff. II. positum: Si relatio componeretur intrinsecè, tanquam parte termino, etiam Paternitas componeretur intrinsecè, tanquam parte Filio; sed hoc non potest dici, quia sequeretur Filium & Patrem non esse distinctos inter se realiter, quia quando aliqua non plus, nec aliud dicunt, sunt idem inter se, jam autem nihil tunc diceret Paternitas plus, aut aliud, si componeretur Filiatione. Tum quia non definivit Arist. relativa esse, quorum esse, est cum alio esse, nec definivit formaliter sumpta relativa, quod sint aliud & aliud, quod debuisset dicere, si relatio formaliter essent duo absoluta, consequenter ponere formaliter relationem, quod sit formaliter duo absoluta, est ponere definitum, longè aliud, à definitione objectiva.

RESPONDET Quidam. quod terminus nullo modo referatur ad terminum, est tamen inadæquatè ordo, & constituit inadæquatè ordinem fundamenti ad terminum. Additq; quod relationis prædicamentalis esse, sit ad aliud à fundamento, sed non ad aliud ab ipsa relatione; esse enim relationis non debet esse adæquatè distinctum à termino, sed terminus debet esse adæquatè distinctus à fundamento.

CONTRA. Tum quia fundamentum debet esse ad aliud; Ergo & ordo illius debet esse ad aliud, & si fundamentum quod refertur non componitur termino, nec ordo componetur. Tum quia non fundamentum definitur, cum dicitur relatio est cujus esse, est ad aliud se habere, sed definitur relatio seu ordo illius. Ergo & ordini terminus est ad aliud. Tum quia redit Argumentum factum aliàs. Ordo de quo hic, est cujus esse est, ad aliud se habere: Solum fundamentum est cujus esse est, ad aliud se habere: Ergo solum fundamentum, est ille ordo, si fundamentum refertur ad aliud à se, & ordo refertur. Vel si mavis, dic, Relatio est, cujus esse est ad aliud se habere: Ordo de quo hic, est relatio: Ergo ordinis hujus esse, est ad aliud se habere: si ad aliud; Ergo non componetur ordo, illo alio: quia compositivum nunquam est aliud illi, quod componit; licet sit aliud, ab eo, cum quo componit.

PROBATUR III. Si relatio formaliter esset duo absoluta, tunc prædicamentum unum, & quidem definitione distinctum, constitueretur per prædicamentum aliud, definitione similiter distinctum; nam alia est definitio absoluti prædicamenti, alia definitio relativi, sed non potest, unum prædicamentum constitui formaliter per aliud prædicamentum, quia non potest album formaliter constitui per nigrum; quod ipsum in hoc resolvitur; quia hoc ipso non essent diversa prædicamenta, siquidem unum prædicamentum formaliter, esset aliud prædicamentum formaliter.

Adfero hic aliqua excerpta ex Isquerdi Tomo I. disp. 9. q. 5. prop. 19. ipsum enim auctorem legere non licuit.

Obicit Ille. Impossibile est, Essentiam deficere, quin vel ipsa tota, vel pars illius deficiat, aut enim Essentia est simplex, aut composita; si simplex impossibile est eam deficere, quin tota deficiat; si composita aliqua saltem pars illius deficere debet, ut deficiat ipsa, alioquin habentibus esse omnibus & singulis illius partibus, ipsa non haberet esse, quod est impossibile. Atqui deficiente termino Relationis & cæteris omnibus manentibus deficit Relatio, ut fert Connotatarum sententia, Ergo terminus vel est Essentia ipsa Relationis, vel pars illius.

RESPONDETUR. Concedo, Impossibile esse Essentiam deficere, quin vel ipsa tota, vel pars illius deficiat, sed nego defectum hunc Essen-

† Nn

tia

tiæ semper oriri debere ex defectu ejus, quod pars sit, cum possit oriri ex defectu alicujus Extrinseci, sed intrinsecè, seu necessariò requisiti. Concedo omnem Essentiam vel esse simplicem vel compositam, sed una retinendo rationem Essentiæ, aut absolutæ, aut respectivæ, & quidem si sit Essentia simplex, sed Relativa, impossibile est eam deficere, quin tota deficiat, sed defectu oriundo, ex eo quod desinat illud extrinsecum, sed intrinsecè & necessariò requisitum, ponendo autem, quod relatio sit compositum quoddam sumptum pro aggregato, ex eo quod dicit intrinsecè, & tanquam intrinsecum, & ex eo, quod dicit tanquam extrinsecum, licet intrinsecè seu necessariò requisitum, eo casu ut dicatur deficere relatio, non erit necesse deficere partem aliquam intrinsecam, sed sufficit desinere aliquid extrinsecum intrinsecè tamen requisitum; jam enim tunc non manebit aggregatum illud, quod constatur ex aliquo intrinsecè requisito, & ex illo extrinsecò, cum supponatur illud extrinsecum perire, consequenter dum deficient termino Relationis deficit Essentia Relationis, non erit necesse ponere, quod terminus sit pars Relationis, sed quod sit in toto illo aggregato Extrinsecum, sed necessariò requisitum, quod si Extrinsecum, hoc ipso non Pars, nihil enim componitur per sibi extrinsecum. Quare autem terminus sit Extrinsecum, ostendunt rationes, adlatæ. Ethæc Responsio ostendit quomodo desinat Relatio sumpta Metaphysicè, seu sumpta pro formalitate pullulante in fundamento proximo circumstantionato per terminum proportionatum. Quod si loquamur de Relatione Physicè spectata, indubiè deficient termino deficit aliud Extremum Relationem ingrediens, cum ipsa Relatio Physicè, sit illa duo extrema. Licet illud ipsum extremum ingrediens Relationem Physicè spectatam, non sit pars, de quo alibi.

Obijcit idem. Si Terminus non esset, vel Essentia ipsa Relationis, vel pars illius, sed aliquid adæquatè distinctum, & nihilominus solo termino deficiente deficeret Relatio, fieret ut deficiente solo termino, non deficeret solus terminus, quod est contradictio; deficeret solus terminus ut supponitur, dicitur enim solus deficere; non deficeret solus, quia deficeret Essentia Relationis adæquatè ab illo distincta. Ergo.

RESPONDETUR. Retorquendo Argumentum deficiente solo Terminò, qui sit pars compositiva Relationis, & deficeret solus terminus, non enim supponitur altera compars deficere; & non deficeret solus; quia etiam tunc desineret Relatio. Quod si dicas, hoc sensu affirmati, quod deficiat solus Terminus, quia non tantum deficiente alia comparte, perit Relatio, ita etiam & nos dicimus, deficiente solo termino deficere Relationem, quia scilicet non tantum ut ob defectum solius fundamenti, illa desinat.

COLLIGE. Hoc totum quod est Relatio, dicitur unum & intrinsecè, & tanquam intrinsecum & hoc est fundamentum seu subiectum Relationis; deinde hoc totum quod est Relatio dicit aliquid Extrinsecum, seu ly ad aliud, hocq; ipso dicit illud non tanquam partem; casu ergo quod pereat terminus, perit vel pars termini compositiva, si sit terminus quid compositum, vel tota simpliciter Entitas termini; consequenter mutatis illius intrinsecis, mutatur & terminus; sed non est necesse vel perire partem, vel totum quod est ipsum fundamentum, quia Essentia termini, non est Essentia fundamenti. Ubi ut vides, admitti à nobis in eincussum hoc principium. Impossibile esse rem manere, non manente ejus Essentiâ cum hoc tamen stat, ut mutatione in alterutro posita, non maneat tamen Relatio, quia hæc, est totum quoddam, non tantum dicens à se intrinsecè requisita, sed etiam dicens aliqua Extrinsecâ, seu ly Ad Aliud, tale tamen Ad aliud, quod definitionem Relationis ingreditur, adeoq; sit intrinsecè, seu necessariò requisitum.

PUNCTUM DIFFICULTATIS II.

Componitur nē creata Paternitas, creata Filiatio:

Asumptum est supra in argumento, quod si Relatio formaliter est duo absoluta, hoc ipso paternitatem & Filiationem non distinguendam realiter.

RESPONDET Aliquis huic argumento. In Creatis Paternitatem & Filiationem non distinguere realiter, sed solum differre, ex modo concipiendi & significandi, licet Paternitas Increata à Filiatione increata distinguatur realiter, quia illic interveniunt relationes transcendentales, vel certè est illic relatio prædicamentalis, sed inseparabilis, adeoq; cum ratione identificabilis, suo fundamento. Et licet, quæ opponuntur relativè, distinguantur realiter, sed negatur Paternitatem & Filiationem opponi relativè, solum enim sunt id, quo Pater & Filius opponuntur relativè. Paternitas quidem divina opponitur relativè Filiationi, quia est realiter ipse Pater, qui opponitur ut Quod Filio; & sicut malè quis argueret, ex eo opponi relativè actionem, & passionem in Creatis, quia in divinis productio activa & passiva, opponuntur relativè, ita & in præsentis. Pater ergo, ut est formaliter Pater, non distinguitur realiter à Filio, Pater tamen materialiter, quatenus est Homo, vel quatenus est causa generans, distinguitur realiter à Filio. Et licet abstractè sumpta Paternitas non distinguatur realiter à Filiatione, concretum tamen, Pater & Filius, distinguuntur realiter; ad eum modum, quo si una albedo foret in tribus parietibus, essent tria alba; quanquā etiam Paternitas & Filatio, non sunt abstractum à Patre & Filio divisim sumptis, neque enim Paternitas, est abstractum à solo Patre, sed Paternitas est abstractum à Patre & Filio, conjunctim sumptis.

Contra